ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.10.2014
COM(2014) 676 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γενική εκτίμηση των οικονομικών συνεπειών των ανά χώρα απαιτήσεων δημοσιοποίησης που ορίζονται στο άρθρο 89 της οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26 Ιουνίου 2013

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γενική εκτίμηση των οικονομικών συνεπειών των ανά χώρα απαιτήσεων δημοσιοποίησης που ορίζονται στο άρθρο 89 της οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26 Ιουνίου 2013

I. Εισαγωγή

Η οδηγία 2013/36/ΕΕ[1] («ΟΚΑ») εισάγει στο άρθρο 89 νέα υποχρέωση δημοσιοποίησης πληροφοριών ανά χώρα («CBCR») για τις τράπεζες και τις επιχειρήσεις επενδύσεων («ιδρύματα»). Τα ιδρύματα θα πρέπει να δημοσιοποιούν σε ετήσια βάση, για κάθε χώρα στην οποία έχουν εγκατάσταση, δεδομένα σχετικά με (α) την επωνυμία ή τις επωνυμίες τους, τη φύση των δραστηριοτήτων τους και τη γεωγραφική θέση τους, (β) τον κύκλο εργασιών, (γ) το προσωπικό, (δ) τα αποτελέσματα προ φόρων, ε) τους φόρους επί των αποτελεσμάτων και (στ) τις εισπραττόμενες δημόσιες επιδοτήσεις.

Τα ιδρύματα υποχρεούνται να αναφέρουν τα στοιχεία υπό α), β) και γ) από την 1η Ιουλίου 2014. Όσον αφορά τα στοιχεία δ), ε) και στ) προβλέπεται ειδικό καθεστώς: σε πρώτη φάση, μόνο 14 από τα πιο σημαντικά ευρωπαϊκά ιδρύματα[2] («G-SII της ΕΕ») έπρεπε να αναφέρουν τα εν λόγω δεδομένα, σε εμπιστευτική βάση, στην Επιτροπή. Η προθεσμία για την εν λόγω αρχική εμπιστευτική αναφορά ήταν η 1η Ιουλίου 2014 και τηρήθηκε και από τα 14 G-SII της ΕΕ. Κατά την επόμενη φάση, δηλαδή από την 1η Ιανουαρίου 2015, όλα τα ιδρύματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 89 («αναφέροντα ιδρύματα») έχουν την υποχρέωση να δημοσιοποιούν όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 89, εκτός εάν η Επιτροπή αποφασίσει να αναβάλει τις υποχρεώσεις CBCR.

Το άρθρο 89 ορίζει ότι η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014 όσον αφορά τις ενδεχόμενες αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις της δημόσιας γνωστοποίησης των ανά χώρα πληροφοριών. Η Επιτροπή, αφού συμβουλευτεί την ΕΑΤ, την ΕΑΑΕΣ και την ΕΑΚΑΑ, κατά περίπτωση, καλείται να προβεί σε γενική εκτίμηση ως προς τις επιπτώσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων επί της ανταγωνιστικότητας, των επενδύσεων και της πιστοδοτικής ικανότητας και της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος. Σύμφωνα με το άρθρο 89, σε περίπτωση που διαπιστωθούν σημαντικά αρνητικά αποτελέσματα, η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο να προτείνει την τροποποίηση των υποχρεώσεων CBCR, και δύναται να αποφασίσει να αναστέλλει τις εν λόγω υποχρεώσεις.

[1] Η οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ. ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338.

[2] Τα αποκαλούμενα συστημικώς σημαντικά ιδρύματα παγκοσμίως στα οποία έχει χορηγηθεί άδεια εντός της Ένωσης, όπως προσδιορίζονται διεθνώς, Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - επικαιροποίηση της ομάδας των συστημικώς σημαντικών τραπεζών παγκοσμίως, 1η Νοεμβρίου 2012 http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_121031ac.pdf.

Ο βασικός στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να παρουσιάσει την εκτίμηση της Επιτροπής για το κατά πόσον η CBCR οδηγεί σε σημαντικές αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις.

Η Επιτροπή ανέθεσε, μέσω ανοικτής πρόσκλησης υποβολής προσφορών[3], μελέτη σε εξωτερικό ανάδοχο σχετικά με τις πιθανές θετικές και αρνητικές επιπτώσεις της CBCR. Η μελέτη από τον εξωτερικό ανάδοχο περιελάμβανε έρευνα μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών[4] και οικονομετρική ανάλυση («η οικονομετρική ανάλυση»)[5]. Η Επιτροπή συμβουλεύτηκε την ΕΑΤ, την ΕΑΑΕΣ και την ΕΑΚΑΑ. Επίσης διαβουλεύτηκε άμεσα με ενδιαφερόμενους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων των 14 G-SII της ΕΕ[6] και πολλές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που ενδιαφέρονται για το θέμα. Η Επιτροπή διοργάνωσε δημόσια διαβούλευση[7] και εκδήλωση προβολής[8]. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν, επομένως, κάθε ευκαιρία να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή διενήργησε την αξιολόγησή της σχετικά με πιθανές οικονομικές επιπτώσεις από την CBCR.

II. Πλαίσιο

Η αιτιολογική σκέψη 52 της ΟΚΑ διευκρινίζει ότι η «αυξημένη διαφάνεια όσον αφορά τις δραστηριότητες των ιδρυμάτων, ιδίως όσον αφορά τα πραγματοποιούμενα κέρδη, τους καταβαλλόμενους φόρους και τις εισπραττόμενες επιδοτήσεις, έχει ουσιαστική σημασία για την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των πολιτών της Ένωσης στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η υποχρεωτική αναφορά στον εν λόγω τομέα μπορεί λοιπόν να θεωρηθεί σημαντικό στοιχείο της εταιρικής ευθύνης των ιδρυμάτων έναντι των μετόχων και της κοινωνίας.» Η CBCR θα βοηθήσει τους πολίτες να κατανοήσουν καλύτερα τις δομές των ομίλων, τις δραστηριότητες και τη γεωγραφική παρουσία τους. Επιπλέον η CBCR θα συμβάλει στην κατανόηση του εάν οι φόροι καταβάλλονται εκεί όπου λαμβάνει χώρα η πραγματική επιχειρηματική δραστηριότητα. Η δημοσιοποίηση και η διαφάνεια θεωρούνται βασικά ρυθμιστικά εργαλεία που βοηθούν να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις υποχρεώσεις τους και είναι υπόλογοι για τις επιχειρηματικές στρατηγικές που θεσπίζουν.

Οι νέες υποχρεώσεις CBCR πρέπει να εκτιμηθούν στο πλαίσιο της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης, κατά την οποία κατέστη αναγκαία πρωτοφανούς επιπέδου

[3] Στοιχεία της πρόσκλησης υποβολής προσφορών: MARKT/2013/205/F.

[4] Στη διαβούλευση συμμετείχε ένα φάσμα ενδιαφερομένων μερών, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, κυβερνήσεων, ρυθμιστικών αρχών, τραπεζών και εμπορικών συλλόγων.

[5] Η μελέτη του εξωτερικού αναδόχου διατίθενται στον δικτυακό τόπο
http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm

[6] Σύνοψη των διαβουλεύσεων με τα 14 G-SII της ΕΕ διατίθεται στον δικτυακό τόπο:
http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm

[7] Οι συνεισφορές διατίθεται στον δικτυακό τόπο:
http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2014/country-by-country-crd4/contributions_en.htm

[8] Η εκδήλωση προβολής πραγματοποιήθηκε στις 2 Οκτωβρίου 2014. Οι συμμετέχοντες αντιπροσώπευαν τις διάφορες ομάδες ενδιαφερομένων. Σύνοψη της συζήτησης διατίθεται στον δικτυακό τόπο:

http://ec.europa.eu/internal_market/company/modern/corporate_governance_in_financial_institutions_en.htm#240711

δημόσια στήριξη για την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και η εμπιστοσύνη των πολιτών στον χρηματοπιστωτικό τομέα υπέστη σοβαρό πλήγμα. Τα δεδομένα αυτά οδήγησαν σε ισχυρή απαίτηση έναντι των τραπεζών για αυξημένη λογοδοσία και μεγαλύτερη διαφάνεια στις σχέσεις τους με το κοινό.

Ανεξάρτητα από τη χρηματοπιστωτική κρίση, υπάρχει αυξανόμενη απαίτηση προς τις επιχειρήσεις να αναλάβουν την ευθύνη για τις επιπτώσεις τους στην κοινωνία και η συμβολή των επιχειρήσεων με τη μορφή φορολογίας εκλαμβάνεται όλο και περισσότερο ως μέρος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Αυτό αύξησε την απαίτηση για μεγαλύτερη διαφάνεια στα φορολογικά των μεγάλων επιχειρήσεων, ιδίως όταν αυτές έχουν σημαντικές διασυνοριακές δραστηριότητες.

III. Εκτίμηση των οικονομικών αποτελεσμάτων της CBCR

Οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι φορείς αναμένουν ότι η CBCR θα έχει κάποιο θετικό αντίκτυπο στη διαφάνεια και τη λογοδοσία, καθώς και στην εμπιστοσύνη του κοινού στον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα[9]. Ωστόσο, διάφορες ομάδες ενδιαφερομένων θεωρούν ότι η πρόσθετη καθοδήγηση σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο των στοιχείων που πρέπει να αναφέρονται θα βελτιώσει τη διαφάνεια και τη συνοχή, θα μετριάσει τους κινδύνους παρανόησης των δεδομένων και θα περιορίσει τη διοικητική επιβάρυνση.

Στη συνέχεια εξετάζονται οι πιθανές οικονομικές συνέπειες της CBCR, ιδίως επί της ανταγωνιστικότητας, των επενδύσεων και της πιστοδοτικής ικανότητας και της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος. Τα πορίσματα αντανακλούν την ανάδραση από τους ενδιαφερομένους στο πλαίσιο των ερευνών που διενεργήθηκαν από την Επιτροπή, από τον εξωτερικό ανάδοχο, από τη δημόσια διαβούλευση και την εκδήλωση προβολής, καθώς και από τα αποτελέσματα της οικονομετρικής ανάλυσης.

A. Αντίκτυπος στην ανταγωνιστικότητα

Η πλειονότητα των ενδιαφερομένων θεωρεί ότι δεν θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα των αναφερόντων ιδρυμάτων[10]. Ωστόσο, ορισμένοι υποστηρίζουν ότι, δεδομένης της απουσίας ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, τα αναφέροντα ιδρύματα θα βρεθούν σε μειονεκτική θέση έναντι των ιδρυμάτων που δεν δεσμεύονται από την CBCR, διότι θα αντιμετωπίσουν πρόσθετο διοικητικό φόρτο και κόστος λόγω του ότι θα αντιμετωπίσουν τον δημόσιο έλεγχο επί των δεδομένων τους και διότι θα πρέπει να δημοσιοποιούν πιο συγκεκριμένες εμπορικές πληροφορίες από τους ανταγωνιστές τους που δεν υποβάλλουν αναφορές. Οι φορείς αυτοί, που αποτελούν μειοψηφία, πιστεύουν ότι η CBCR θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα, ακόμα κι αν γενικά δεν αναμένουν ότι η αρνητική αυτή επίπτωση θα είναι ισχυρή.

[9] Βλ. τη σύνοψη των συζητήσεων κατά την εκδήλωση προβολής, τις απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση και την έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 87, 91, 145-147.

[10] Βλ. τη σύνοψη των συζητήσεων κατά την εκδήλωση προβολής, τις απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση, τη σύνοψη των απαντήσεων στη διαβούλευση με τα G-SII και την έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδα 139.

Άλλοι αναμένουν ότι η CBCR θα έχει θετικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα των αναφερόντων ιδρυμάτων. Επικρατεί η αντίληψη ότι η αυξημένη διαφάνεια και λογοδοσία που προκύπτουν από την CBCR θα ενθαρρύνουν τα αναφέροντα ιδρύματα να λαμβάνουν υπόψη μια σειρά κινδύνων που απορρέουν από την εσωτερική τους οργάνωση και τις δραστηριότητές τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η βελτίωση της διαφάνειας δεν θα χρησιμεύσει μόνο στη διαπίστωση πιθανών προβλημάτων, αλλά θα συμβάλει και στην αποφυγή τους. Θα υπάρχει συνεπώς η δυνατότητα μείωσης των κινδύνων από σκάνδαλα που θα ήταν επιζήμια για το κύρος του ιδρύματος και την εμπιστοσύνη των πελατών και των επενδυτών, και μπορεί να συμβάλει στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης του κοινού στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στην ΕΕ. Θεωρείται επίσης ότι η CBCR μπορεί να προσελκύσει επενδυτές και πελάτες που εκτιμούν την αυξημένη διαφάνεια, γεγονός που με τη σειρά του μπορεί να οδηγήσει σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τα αναφέροντα ιδρύματα.

Το κόστος συμμόρφωσης με τη CBCR είναι πιθανό να είναι εκ φύσεως ανάλογ0 με το μέγεθος και την πολυεθνική διάσταση των δραστηριοτήτων του αναφέροντος ιδρύματος παροχής στοιχείων. Τα αναφέροντα ιδρύματα, ιδίως οι πολυεθνικοί όμιλοι, είναι πιθανό να διαθέτουν ήδη προηγμένα συστήματα για τη συλλογή δεδομένων. Το κόστος συμμόρφωσης με τη CBCR δεν αναμένεται να είναι σημαντικό[11].

Οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται δυνάμει της CBCR δεν φαίνεται να είναι εμπορικά εμπιστευτικές. Το επίπεδο των πληροφοριών που γνωστοποιούνται δυνάμει της CBCR δεν επαρκεί για να έχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη πρόσβαση σε μια λεπτομερέστερη κατανόηση των εμπορικών στρατηγικών των αναφερόντων ιδρυμάτων. Τουλάχιστον 3 G-SII της ΕΕ έχουν ήδη δημοσιεύσει σε εθελοντική βάση δεδομένα CBCR, χωρίς πρόβλημα σχετικά με την αποκάλυψη εμπορικών πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα ή άλλες ανταγωνιστικές επιπτώσεις.

Τα αποτελέσματα της οικονομετρικής ανάλυσης δείχνουν ότι η βελτίωση της ποιότητας της δημοσιοποίησης, η οποία αποτελεί βασικό στόχο της CBCR, συνδέεται με μια μείωση της ικανότητας των αναφερόντων ιδρυμάτων να αποκρύψουν τις πραγματικές επιδόσεις τους (διαχείριση κερδών). Η μελέτη διαπιστώνει ότι η κατά μία μονάδα αύξηση του επιπέδου δημοσιοποίησης (σε έναν σύνθετο δείκτη κλίμακας 0-52) μειώνει κατά 3,5% την πιθανότητα διαχείρισης των κερδών για το δείγμα των τραπεζών στο πλαίσιο της μελέτης[12].

Μολονότι η οικονομετρική ανάλυση δεν συλλαμβάνει άμεσα τον αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα, μια ανασκόπηση της βιβλιογραφίας καταδεικνύει ότι υψηλότερα επίπεδα δημοσιοποίησης θα έδιναν τη δυνατότητα στις τράπεζες να καταστούν πιο ανταγωνιστικές (για παράδειγμα, επειδή θα μειωνόταν το πρόβλημα της ασυμμετρίας πληροφόρησης, θα διευκολυνόταν η κατανομή των πόρων και θα αυξανόταν η εμπιστοσύνη). Συνολικά, η μελέτη υποστηρίζει ότι η CBCR δεν είναι πιθανό να έχει αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό.

Ορισμένοι από τους ενδιαφερόμενους φορείς αναμένουν ότι οι υποχρεώσεις δημοσιοποίησης CBCR θα επηρεάσουν τον πραγματικό φορολογικό συντελεστή των τραπεζών. Η ίδια η CBCR δεν αποτελεί φορολογικό μέτρο, αλλά μέτρο για την προαγωγή της διαφάνειας και της

[11] Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. την έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδα 97 τη σύνοψη των απαντήσεων στη διαβούλευση με τα G-SII.

[12] Έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 73-83 και 84-85.

εταιρικής ευθύνης. Δεν θα έχει καμία άμεση επίδραση στον συντελεστή φορολόγησης των αναφερόντων ιδρυμάτων. Οποιαδήποτε αύξηση της πραγματικής φορολόγησης θα είναι μόνο έμμεσο αποτέλεσμα. Είναι πολύ δύσκολο να προβλεφθεί η πιθανότητα μιας πιθανής αύξησης των (πραγματικών) φορολογικών συντελεστών που θα προκύψει έμμεσα από τη CBCR. Αυτό θα εξαρτηθεί από διάφορους παράγοντες, όπως η τρέχουσα προσέγγιση του ιδρύματος απέναντι στα φορολογικά ζητήματα, η απόκριση των αρχών στη δημοσιοποίηση των πληροφοριών σχετικά με το σύνολο των πληρωμών φόρων ανά χώρα και η ανταπόκριση του κοινού στα δημοσιευμένα δεδομένα στο πλαίσιο της CBCR. Ακόμη και αν ένα αναφέρον ίδρυμα αλλάξει τη φορολογική προσέγγιση, θα εξακολουθήσει να είναι δύσκολο να διαπιστωθεί κατά πόσον αυτό αποτελεί έμμεση συνέπεια της CBCR, ή μάλλον προέκυψε από άλλες εξελίξεις στον τομέα αυτό. Μια τέτοια αύξηση θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει επίσης θετική επίπτωση επί του ανταγωνισμού, υπό την έννοια ότι θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση των όρων ανταγωνισμού για τα μικρότερα ιδρύματα που δεν λειτουργούν σε διασυνοριακό επίπεδο. Γενικότερα, η συνολική οικονομική επίπτωση της αύξησης του πραγματικού φορολογικού συντελεστή θα είναι πολύ δύσκολο να μετρηθεί και θα εξαρτηθεί από τα επιμέρους αποτελέσματα[13]. Ενώ το αρνητικό στοιχείο είναι μια αναμενόμενη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας, είναι πιθανό να υπάρχουν αντισταθμιστικοί παράγοντες όπως η διαθεσιμότητα πρόσθετων εσόδων για κρατικές δαπάνες που θα μπορούσαν να είναι επωφελείς για την κοινωνία και την ευρύτερη οικονομία, και μια αύξηση της εμπιστοσύνης του κοινού.

Β. Αντίκτυπος στις επενδύσεις

Ζητήθηκε από τους ενδιαφερομένους η γνώμη τους σχετικά με τις συνέπειες της CBCR για επενδύσεις στα αναφέροντα ιδρύματα και από τα ιδρύματα αυτά[14].

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, ήτοι τις επιπτώσεις της CBCR στις επενδύσεις στα αναφέροντα ιδρύματα, η πλειονότητα των ενδιαφερόμενων φορέων αναμένει ότι δεν θα υπάρξει κανένας αντίκτυπος. Θεωρούν ότι οι επενδυτικές αποφάσεις να βασίζονται σε παράγοντες άλλους από τα δεδομένα που πρέπει να δημοσιοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 89 και ότι οι επενδυτικές αποφάσεις υπαγορεύονται μάλλον από δυνητικά οικονομικά οφέλη παρά από τη δημοσιοποίηση. Σημειώνεται επίσης ότι τα ιδρύματα που υποβάλλουν αίτηση για χρηματοδότηση από την κεφαλαιαγορά έχουν ήδη να παράσχει αναλυτικότερες πληροφορίες σε σχέση με αυτές που απαιτούνται από το άρθρο 89.

Ωστόσο, υπάρχει η ανησυχία ότι, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, η ελκυστικότητα των ιδρυμάτων στην κεφαλαιαγορά θα επηρεαζόταν αρνητικά αν υπάρχει παρανόηση των δεδομένων που δημοσιοποιούνται ή/και αν εκληφθούν αρνητικά από το κοινό. Επίσης, ορισμένοι ενδιαφερόμενοι υποστηρίζουν ότι η καθιέρωση της CBCR θα μπορούσε να επηρεάσει τους ίσους όρους ανταγωνισμού και ότι οι πρόσθετες απαιτήσεις δημοσιοποίησης θα μπορούσαν να μειώσουν η ελκυστικότητα της ΕΕ, ως τόπου πραγματοποίησης επενδύσεων (λόγω του συναφούς διοικητικού φόρτου και κόστους). Ωστόσο, οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι συμφωνούν ότι η CBCR δεν θα επηρεάσει την προθυμία των αναφερόντων ιδρυμάτων να παραμείνουν εντός της ΕΕ.

[13] Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. την έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 93-96.

[14] Βλ. τη σύνοψη των συζητήσεων κατά την εκδήλωση προβολής, τις απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση, τη σύνοψη των απαντήσεων στη διαβούλευση με τα G-SII και την έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 140 - 141.

Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι αναμένουν θετική επίπτωση στις επενδύσεις σε αναφέροντα ιδρύματα. Υποστηρίζουν ότι υπάρχει αυξανόμενη παγκόσμια ζήτηση από επενδυτές για περισσότερο διαφανή και περισσότερο αξιόπιστα δεδομένα (ή πιο αναλυτικά) σχετικά με τις επιχειρήσεις στις οποίες επενδύουν. Η δημοσιοποίηση θα παράσχει στους επενδυτές μια ισχυρότερη βάση για τη λήψη ορθών επενδυτικών αποφάσεων και θα αυξήσει την ικανότητά τους να διατηρούν τις τράπεζες υπό έλεγχο. Η διαφάνεια, συμπεριλαμβανομένης της CBCR, θα βοηθήσει τους επενδυτές να εντοπίζουν τους παράγοντες επικινδυνότητας και τις χρηματοπιστωτικές παρατυπίες και θα οδηγήσει σε καλύτερη διαχείριση του κινδύνου από τα ιδρύματα. Έτσι, θα οδηγήσει σε αυξημένη σταθερότητα στον τραπεζικό τομέα, καθιστώντας πιο ενδιαφέρουσες τις επενδύσεις. Τέλος, προβάλλεται το επιχείρημα ότι οι επενδυτές λαμβάνουν όλο και περισσότερο υπόψη παράγοντες όπως η βιωσιμότητα και η διαφάνεια στις επενδυτικές αποφάσεις και ότι η δημοσιοποίηση μπορεί να προσελκύσει περισσότερες επενδύσεις από κοινωνικά υπεύθυνους επενδυτές.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, ήτοι τις επιπτώσεις της CBCR στις επενδύσεις που πραγματοποιούνται από τα αναφέροντα ιδρύματα, η μεγάλη πλειονότητα των ενδιαφερόμενων φορέων θεωρεί ότι δεν θα υπάρξει κανένας αντίκτυπος.

Τα αποτελέσματα της οικονομετρικής ανάλυσης δείχνουν ότι η CBCR δεν είναι πιθανό να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις επενδύσεις. Αντιθέτως, διαπιστώνεται ότι μία επιπλέον μονάδα στον δείκτη δημοσιοποίησης μειώνει το πραγματικό κόστος των ιδίων κεφαλαίων κατά 0,2%. Ως εκ τούτου, η βελτίωση της ποιότητας δημοσιοποίησης, κατά την αντίληψη των αγορών κεφαλαίου ως αποτέλεσμα της CBCR, θα μπορούσε να οδηγήσει σε χαμηλότερο κόστος ιδίων κεφαλαίων για τις τράπεζες. Το γεγονός αυτό μπορεί να μεταφραστεί σε χαμηλότερα επιτόκια δανεισμού και να δώσει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να επενδύσουν περισσότερο στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και να επεκτείνονται[15].

Επίσης, από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας προκύπτει ότι οι βελτιώσεις στη συνολική δημοσιοποίηση συνδέονται με καλύτερα αποτελέσματα των επιχειρήσεων στις αγορές κεφαλαίων, όπως χαμηλότερο κόστος ιδίων κεφαλαίων, λόγω της χαμηλότερης ασύμμετρης πληροφόρησης και του χαμηλότερου κόστους διαμεσολάβησης. Η μείωση του κόστους των ιδίων κεφαλαίων έχει συνδεθεί με μεγαλύτερες επενδύσεις τόσο του χρηματοπιστωτικού όσο και του μη χρηματοπιστωτικού τομέα.

Γ. Αντίκτυπος στη διαθεσιμότητα πιστώσεων

Ζητήθηκε από τους ενδιαφερομένους η γνώμη τους σχετικά με τις επιπτώσεις της CBCR στην παροχή πιστώσεων στα αναφέροντα ιδρύματα και από τα ιδρύματα αυτά.16

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, ήτοι τις επιπτώσεις της CBCR στην παροχή πιστώσεων στα αναφέροντα ιδρύματα, η μεγάλη πλειονότητα των ενδιαφερομένων θεωρεί ότι δεν θα υπάρξουν καθόλου επιπτώσεις.

[15] Έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 46-55 και 84-85.

[16] Βλ. τη σύνοψη των συζητήσεων κατά την εκδήλωση προβολής, τις απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση, τη σύνοψη των απαντήσεων στη διαβούλευση με τα G-SII και την έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 142 -143.

Μια μικρή μειοψηφία ενδιαφερομένων εκφράζουν την ανησυχία ότι θα μπορούσαν να υπάρχουν αρνητικές επιπτώσεις. Υποστηρίζεται ότι οι δημοσιοποιήσεις θα μπορούσαν να παρερμηνευθούν και να δημιουργήσουν αρνητικό κλίμα. Ιδιαιτέρως όσον αφορά τις πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες επιδοτήσεις, ένα ενδιαφερόμενο μέρος ισχυρίζεται ότι αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια αντίληψη τράπεζας η οποία «στηρίζεται», με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους χονδρικής χρηματοδότησης.

Άλλοι αναμένουν θετικό αντίκτυπο. Σε ευρύτερη συμφωνία με τις παρατηρήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις στις επενδύσεις, υποστηρίζεται ότι η αυξημένη διαφάνεια θα μπορούσε να βελτιώσει την εμπιστοσύνη στα αναφέροντα ιδρύματα, ότι θα οδηγήσει σε καλύτερη κατανόηση των κινδύνων της εταιρείας και, ως εκ τούτου, σε καλύτερη διαχείριση των κινδύνων και χαμηλότερα επίπεδα επικινδυνότητας σε μακροπρόθεσμη βάση.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα, ήτοι τις επιπτώσεις της CBCR στην παροχή πιστώσεων από τα αναφέροντα ιδρύματα, τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνούν σε γενικές γραμμές ότι η CBCR δεν θα έχει κανένα αντίκτυπο ούτε στην παροχή πίστωσης από τα αναφέροντα ιδρύματα, ούτε στην τιμή ή την ποιότητα των διαθέσιμων πιστώσεων για τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.

Από τα οικονομετρικά αποτελέσματα προκύπτει ότι η CBCR δεν ενδέχεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην ικανότητα των τραπεζών να έχουν πρόσβαση στις αγορές κεφαλαίων. Αντιθέτως, από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι μία επιπλέον μονάδα στον δείκτη δημοσιοποίησης μειώνει το πραγματικό κόστος των ιδίων κεφαλαίων κατά 0,2%. Ως εκ τούτου, η βελτίωση της ποιότητας δημοσιοποίησης ως αποτέλεσμα της CBCR θα μπορούσε ακόμη και να έχει μικρό αντίκτυπο στη μείωση του κόστους των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών, και το όφελος αυτό θα μπορούσε να μετακυλιστεί σε επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικό τομέα και στα νοικοκυριά με τη μορφή χαμηλότερων επιτοκίων δανεισμού[17].

Η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας δείχνει ότι τα χαμηλότερα επιτόκια δανεισμού για τράπεζες μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε αυξημένη διαθεσιμότητα πιστώσεων καθώς οι τράπεζες, με προστασία από μεγαλύτερα περιθώρια, είναι περισσότερο πρόθυμες να αυξήσουν την προσφορά δανείων.

Δ. Αντίκτυπος στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι φορείς[18] συμφωνούν ότι η CBCR δεν θα έχει αντίκτυπο στη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Αναφέρουν ότι, ακόμη και αν υπάρχει ενδεχόμενο αστάθειας στις μεμονωμένες επιχειρήσεις, αυτό δεν θα επηρεάσει τον τομέα στο

[17] Έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 46-55 και 84-85.

[18] Βλ. τη σύνοψη των συζητήσεων κατά την εκδήλωση προβολής, τις απαντήσεις στη δημόσια διαβούλευση, τη σύνοψη των απαντήσεων στη διαβούλευση με τα G-SII και την έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδα 144.

σύνολό του. Επιπλέον, επισημαίνουν ότι η μεταβλητότητα οφείλεται σε διάφορους λόγους και ότι δεν θα ήταν δυνατόν να εντοπιστεί η μεταβλητότητα που προκύπτει αποκλειστικά από τις δημοσιοποιήσεις βάσει του άρθρου 89. Ένα ενδιαφερόμενο μέρος επεσήμανε ότι ενδέχεται να υπάρχει κάποιος κίνδυνος οι δημοσιοποιούμενες πληροφορίες να επηρεάσουν την εικόνα του κλάδου, αλλά ωστόσο δεν ανέμενε σημαντικές επιπτώσεις.

Μόνο μια μικρή μειοψηφία από τους ενδιαφερόμενους διαφωνεί με αυτό και αναφέρει, για παράδειγμα, ότι ο διατραπεζικός δανεισμός μπορεί να επηρεαστεί εάν καταστούν διαθέσιμες λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη φορολογική κατάσταση μιας τράπεζας ή επισημαίνει τον κίνδυνο δημόσιας παρανόηση των δεδομένων λόγω της μη συνεκτικής εφαρμογής και ποικίλων ερμηνειών. Οι εν λόγω ενδιαφερόμενοι φορείς δεν ισχυρίζονται ωστόσο ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα είναι έντονες.

Μερικοί από τους ενδιαφερόμενους, αντίθετα, αναμένουν θετικό αντίκτυπο, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι η μεγαλύτερη δημοσιοποίηση θα δώσει τη δυνατότητα στους επενδυτές και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο χρηματοπιστωτικός τομέας καθώς και τα ιδιοκτησιακά καθεστώτα, θα οδηγήσει σε καλύτερη διαχείριση των κινδύνων και βιωσιμότητα, θα αυξήσει την εμπιστοσύνη και θα μειώσει την αστάθεια της αγοράς.

Τα αποτελέσματα της οικονομετρικής ανάλυσης δείχνουν ότι η βελτίωση της ποιότητας δημοσιοποίησης θα μπορούσε να έχει θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα της λογιστικής. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η αύξηση του βαθμού δημοσιοποίησης κατά 1 αυξάνει την ακρίβεια των προβλέψεων των αναλυτών κατά 0,49%[19] και μειώνει την πιθανότητα διαχείρισης των κερδών κατά 3,5%[20]. Αυτό σημαίνει ότι μετά την εφαρμογή της CBCR, οι πληροφορίες που παρέχονται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερο κατατοπιστικές για τους εξωτερικούς ενδιαφερόμενους, και αντικατοπτρίζουν καλύτερα την πραγματική οικονομική κατάσταση του ιδρύματος. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε μείωση της αστάθειας και αυξημένη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Επίσης, η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αφήνει να εννοηθεί ότι η δημοσιοποίηση δεδομένων των τραπεζών μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, δεδομένου ότι είναι δυνατόν να αμβλυνθούν τα προβλήματα ασύμμετρης πληροφόρησης, να διευκολυνθεί η παρακολούθηση των ιδρυμάτων και να βελτιωθεί η διακυβέρνηση.

Ε. Εκτίμηση

Δεδομένου ότι οι διατάξεις της CBCR δεν έχουν ακόμη τεθεί πλήρως σε ισχύ, η εν λόγω εκτίμηση είναι ουσιαστικά μια μελλοντοστρεφής άσκηση που επικεντρώθηκε – όπως απαιτείται από το άρθρο 89 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ – στη διαπίστωση του εάν η CBCR αναμένεται να έχει σημαντικές αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις.

[19] Έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 64-72 και 84-85.

[20] Έκθεση του εξωτερικού αναδόχου, σελίδες 73-83 και 84-85.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς αναμένουν ότι η CBCR θα έχει θετικό αντίκτυπο στη διαφάνεια και τη λογοδοσία, καθώς και στην εμπιστοσύνη του κοινού προς τον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα. Ωστόσο, προκύπτει ότι η διαφάνεια θα μπορούσε να επωφεληθεί από πρόσθετη καθοδήγηση σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο των στοιχείων που υποβάλλονται και από μια συνεκτική εφαρμογή στα κράτη μέλη.

Το τελικό αποτέλεσμα των απόψεων που εξέφρασαν τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι ότι η CBCR δεν θα έχει καμία σημαντική επίπτωση στη ανταγωνιστικότητα, τις επενδύσεις, την πιστοδοτική ικανότητα ή τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Οι αντιρρήσεις αναφέρονται κατά κύριο λόγο στον κίνδυνο δημόσιας παρανόησης των δεδομένων και στην αύξηση του διοικητικού φόρτου. Οι υποστηρικτές της CBCR επισημαίνουν ορισμένες θετικές επιπτώσεις: οι επενδυτές θα είναι σε θέση να λαμβάνουν πιο εμπεριστατωμένες αποφάσεις και να ζητούν από τις τράπεζες να λογοδοτούν. Η CBCR θα οδηγήσει σε βελτίωση της διαχείρισης του κινδύνου εκ μέρους των αναφερόντων ιδρυμάτων, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό τον κίνδυνο από σκάνδαλα και την αυξάνοντας τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα. Η CBCR θα προσελκύσει επενδυτές και πελάτες που εκτιμούν την αυξημένη διαφάνεια και, γενικότερα, θα οδηγήσει σε αυξημένη εμπιστοσύνη στον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα.

Τα αποτελέσματα της οικονομετρικής ανάλυσης δείχνουν ότι η βελτίωση της ποιότητας δημοσιοποίησης – που αποτελεί βασικό στόχο της CBCR – θα έχει ορισμένες θετικές επιπτώσεις. Η καλύτερη ποιότητα δημοσιοποίησης μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του κόστους των ιδίων κεφαλαίων, η οποία μπορεί να μετακυλιστεί στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά με τη μορφή χαμηλότερων επιτοκίων δανεισμού και άρα να ωφελήσει τη διαθεσιμότητα πιστώσεων και τις επενδύσεις. Μπορεί επίσης να οδηγήσει σε μείωση της δυνατότητας των αναφερόντων ιδρυμάτων να συγκαλύψουν τις πραγματικές τους επιδόσεις (διαχείριση εσόδων) και σε αυξημένη ποιότητα λογιστικής που θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα και αυξημένη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Η εκτίμηση της Επιτροπής, που βασίζεται κυρίως στα αποτελέσματα της μελέτης και στις απόψεις που εκφράστηκαν από ενδιαφερομένους φορείς, είναι ότι, στο παρόν στάδιο, η δημοσιοποίηση πληροφοριών ανά χώρα δυνάμει του άρθρου 89 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ δεν αναμένεται να έχει σημαντικές αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις λόγω της CBCR ιδίως επί της ανταγωνιστικότητας, των επενδύσεων, της διαθεσιμότητας πιστώσεων ή της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Αντιθέτως, φαίνεται ότι μπορεί να υπάρχουν κάποιες περιορισμένες θετικές επιπτώσεις. Η ανάδραση από τα ενδιαφερόμενα μέρη και η ανάλυση της πρώτης δέσμης εμπιστευτικών δημοσιοποιήσεων δείχνουν ότι τα ευεργετικά αποτελέσματα του άρθρου 89 θα μπορούσαν να αυξηθούν με την αντιμετώπιση ορισμένων ζητημάτων που αφορούν την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Στον παρόν στάδιο, η ανά χώρα δημοσιοποίηση πληροφοριών βάσει του άρθρου 89 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ δεν αναμένεται να έχει σημαντικές αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις

ιδίως επί της ανταγωνιστικότητας, των επενδύσεων, της διαθεσιμότητας πιστώσεων ή της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, Αντιθέτως, φαίνεται ότι μπορεί να υπάρχουν κάποιες περιορισμένες θετικές επιπτώσεις· εντούτοις, τα ευεργετικά αποτελέσματα του άρθρου 89 θα μπορούσαν να αυξηθούν με την αντιμετώπιση ορισμένων ζητημάτων που αφορούν την εφαρμογή της εν λόγω διάταξης.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι, εφόσον δεν έχει διαπιστωθεί καμία σημαντική αρνητική επίπτωση σε σχέση με την ανά χώρα δημοσιοποίηση πληροφοριών, οι υποχρεώσεις σύμφωνα με το άρθρο 89 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ δεν θα πρέπει να αναβληθούν και θα πρέπει να εφαρμοστούν, κατά τα προβλεπόμενα, πλήρως από την 1η Ιανουαρίου 2015 και μετά.